

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.092/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. május 8.
Az ügy tárgya: kapcsolati erőszak bűntette
Terhelt: ...
Első fok: Pásztói Járásbíróság, 5.B.51/2021/28., ítélet, tárgyalás, 2022. március 8.
Budapest Környéki Törvényszék, 4.Bpi.35/2024/17., végzés, tanácsülés, 2024. április 9.
Másodfok: Balassagyarmati Törvényszék, 9.Bf.95/2022/7., végzés, nyilvános ülés, 2022. szeptember 26.
Fővárosi Ítéltábla, 1.Bpkf.10.469/2024/6., végzés, tanácsülés, 2024. június 13.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a kapcsolati erőszak bűntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pásztói Járásbíróság 5.B.51/2021/28. számú ítéletét és a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 9.Bf.95/2022/7. számú végzését hatályában fenntartja, míg a terhelt által a Budapest Környéki Törvényszék 4.Bpi.35/2024/17. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bpkf.10.469/2024/6. számú végzése ellen előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] I. 1. A Pásztói Járásbíróság a 2022. március 8-án kihirdetett 5.B.51/2021/28. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki kapcsolati erőszak büntetében [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 212/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont], ezért őt mint többszörös visszaesőt 4 év fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható és megszüntette a Pásztói Járásbíróság B.33/2018/12. számú ítéletével kiszabott 3 év szabadságvesztésből engedélyezett feltételes szabadságot.

[2] A terhelt és védője fellebbezése alapján másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék a 2022. szeptember 26-án meghozott 9.Bf.95/2022/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A terhelt a jogerős ítélettel szemben perújítási indítványt terjesztett elő, amelyet a Budapest Környéki Törvényszék a 2024. április 9. napján meghozott 4.Bpi.35/2024/17. számú végzésével elutasított. A végzést a terhelt fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2024. június 13. napján meghozott 1.Bpkf.10.469/2024/6. számú végzésével helybenhagyta, így az véglegessé vált.

[4] II. 1. A bíróság alapügyben hozott jogerős ítélete és a jogerős ítélet ellen előterjesztett, a perújítási indítványt elutasító végleges határozat ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben a felülvizsgálat jogszabályi alapját a Be. 649. § (2) bekezdés a) és d) pontjában jelölte meg.

[5] Indokai szerint súlyos eljárási szabálysértéssel érintett ügyben hagyta helyben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet, miután azt kizárt bírák hozták meg.

[6] Indítványában az egyes, kényszerintézkedés tárgyában határozatot hozó másodfokú tanácsok tagjainak névszerinti ismertetésének keretében számba vette a Balassagyarmati Törvényszék 14.Bnyf.28/2021/2., a 14.Bnyf.62/2021/2., a 14.Bnyf.119/2021/2., a 9.Bpkf.261/2021/3., a 9.Bpkf.371/2021/3., a 9.Bpkf.76/2022/3. számú határozataiban közreműködő tanács összetételét és annak a megállapítására jutott, hogy az ügyének érdemében rendelkező 9.Bf.95/2022/7. számú másodfokú végzést is olyan összetételű bírói tanács hozta meg, amely tagjai a kényszerintézkedés tárgyában felülbírálóként részt vettek.

[7] Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 1.Bkk.11.027/2023/5. számú végzésének indokolására – és az ehhez kapcsolódó ügyészi indítványra, továbbá elnöki leiratra –, mely szerint a Balassagyarmati Törvényszéken – egy kivételével – nem volt olyan bíró, akire a Be. 14. § (3) bekezdés a) vagy e) pontja szerinti kizárási okok valamelyike ne vonatkozna.

[8] Álláspontja szerint ezáltal, továbbá miután a másodfokú határozat meghozatalában részt vett egyik bíró a nyomozati szakban eljáró ügyész felettese volt, mint megbízott vezető ügyész, arra vezet, hogy a bíróság az ügy elbírálására joghatósággal sem rendelkezett.

[9] A terhelt felülvizsgálati indítványában – saját megnevezése szerint – jogorvoslat a törvényesség érdekében eljárás, jogegységi eljárás kezdeményezésével, továbbá az alapügyben hozott ítélettel szembeni felülvizsgálati indítványának kiterjesztésével élt a perújítási indítványának elutasításáról szóló végleges végzéssel szemben.

[10] Indokolása szerint a sértett egészségi- és elmeállapotának, illetve annak vizsgálata, hogy a tanúvallomásokon szereplő névaláírás a sértettől származik-e szakkérdés, amely szakértő közreműködése nélkül nem ítéltető meg, ez pedig a perújítás elrendelését megalapozza, mint ahogy az is, hogy a sértett őszinte feltáró vallomást tett arról, hogy a hatóságokat félrevezetve hamisan tanúskodott ellene.

[11] Mindezek alapján az alapügyben meghozott másodfokú bírósági határozat, továbbá a perújítási indítványt elutasító végleges végzés hatályon kívül helyezését és az alapügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta azzal, hogy a felülvizsgálati indítvány elbírálására nyilvános ülésen kerüljön sor.

[12] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1112/2024/2. számú átiratában a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt a perújítási indítvány elutasításának törvényességét kifogásoló részében ügydöntő határozat híján törvényben kizártnak, az ügydöntő határozat vonatkozásában alaptalannak tartotta, ezért a jogerős határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

[13] Kifejtette, hogy az alapügyben másodfokon eljáró tanács tagjai bár a kényszerintézkedésről döntöttek, azonban a vádemelést követően, a perbíróság végzései tárgyában folytatták le a másodfokú eljárást, emiatt a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott kizárás rájuk nem vonatkozott, vagyis az ügy érdemi, másodfokú elbírálásában is részt vehettek.

[14] Utalt rá, hogy a terhelt a joghatóság hiányára vonatkozó álláspontját ténylegesen tévesen a bírák kizártságából vezeti le, amely hivatkozás nem is helytálló.

[15] A terhelt büntetéseit számba véve rámutatott, hogy a terhelt többszörös visszaesői minőségének megállapítását sérelmező részében is alaptalan az indítvány, a büntetést pedig e minőség büntetési tételhatárt növelő figyelmen kívül hagyásával szabta ki a bíróság.

[16] **III.** A terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány a jogerős ítélettel szemben alaptalan, míg a végleges végzés ellen törvényben kizárt.

[17] 1. A felülvizsgálati indítvánnyal összefüggésben a Kúria előrebocsátja, hogy a terhelt beadványában az ügyével összefüggésben kétféle határozatot (ítéletet és végzést) sérelmezett és háromféle rendkívüli jogorvoslati eljárás kezdeményezését jelölte meg.

[18] A rendkívüli jogorvoslat attól „rendkívüli”, mert a büntetőeljárás törvény azt kivételes jelleggel, a támadható határozatok pontosan megjelölt körével, a kezdeményezők és a jogorvoslatra vezető okok pontos meghatározásával, a felülbírálat terjedelmének korlátozásával biztosítja és ehhez megfelelően az általános eljárástól eltérő eljárási szabályokat is alkot. A Be. rendkívüli jogorvoslati eljárásként szabályozza a perújítás (LXXXIX. Fejezet) mellett – többek között – a felülvizsgálatot (XC. Fejezet), a jogorvoslat a törvényesség érdekében megnevezésű eljárást (XCII. Fejezet) és a jogegységi eljárást (XCIII. Fejezet).

[19] A Be. 667. § (1) bekezdése alapján a jogorvoslat a törvényesség érdekében eljárás indítványozása a legfőbb ügyész diszkrecionális jogköre, következésképp a terhelt ezen eljárás kezdeményezésére nem jogosult, mint ahogyan a jogegységi eljárás kötelező lefolytatását kezdeményezők alanyi köre is törvény által meghatározott [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés]. Továbbá a jogegységi panasz tárgya a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható közzétett határozata, ha a jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak, és a Kúria az eltéréssel okozott jogsértést határozatában nem orvosolta; ilyen határozatra az indítvány nem is hivatkozott [Bszi. 41/B. § (1) bekezdés].

[20] A felülvizsgálat – ahogyan a terhelt a beadványát maga is több helyen ekként nevezte meg – a rendkívüli jogorvoslatok közül a jogerős ítélet jogi hibáinak orvoslására szolgál, a kizárt bíró eljárását sérelmező kifogás nyilvánvalóan ilyen, eljárási alapú jogi hiba, amely a rendkívüli jogorvoslatok közül a felülvizsgálat keretében érdemi vizsgálat tárgya lehet.

[21] 2. Az indítvány a döntés meghozatalára nyilvános ülés kitűzését kérte.

[22] Ebben a körben a Kúria elsőként arra utal, hogy a felülvizsgálati indítványról való döntés meghozatalának főszabály szerinti eljárási formája a tanácsülés és a törvényben meghatározott esetekben van helye nyilvános ülés kitűzésének [Be. 655. § (1) bekezdés, Be. 660. § (1) és (2) bekezdés]. A Be. 660. § (2) bekezdésben meghatározott, a tanácsülésen való eljárás alóli kivételes eset, amikor a Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz. Erre egyfelől akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére terjesztették elő, és a terhelt vagy a védő a felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül a nyilvános ülést indítványozza; ebben az esetben nyilvános ülést tűz ki. Nyilvános ülésen bírálendő el a felülvizsgálati indítvány – irányától függetlenül – akkor is, ha az ügyben a tanács elnöke egyéb okból nyilvános ülés megtartását tartja szükségesnek; ez azonban a tanács elnökének mérlegelésére bízott, az ügyesség, illetve a terhelt vagy a védő nem kényszerítheti ki.

[23] A jelen ügyben a felülvizsgálati indítványt a terhelt terjesztette elő, amely a terhére a Be. 651. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja alapján nem szólhat, ekként a Be. 660. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott, az indítvány nyilvános ülésen való elbírálása kötelező törvényi esete nem áll fenn. A tanács elnökének mérlegelési jogköre pedig az indítványban foglaltakhoz nem kötött. A terhelt részletesen kifejtette indítványát, a Legfőbb Ügyesség arra észrevételt tett, amire a terhelt észrevételezési joga is biztosított volt. Miután a felülvizsgálati eljárás jogkérdések – és nem ténykérdések – elbírálására hivatott és a felülvizsgálati indítvány az előterjesztő valamennyi jogkérdést érintő problémája kifejtésére alkalmas eszköz, a felülvizsgálat indítványról való döntés főszabály szerinti eljárási formájától való eltérés nem volt indokolt.

[24] 3. Amint arra a Kúria már utalt a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat kivételes jellegét a büntetőeljárási kódex – többek között – a támadható határozatok körének korlátozásával biztosítja. Tárgyát tekintve felülvizsgálatnak pedig kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye (Be. 648. §).

[25] A perújítási indítványt elutasító végleges határozat azonban nem a vádról rendelkező ügydöntő határozat. A Be. 456. § (1) bekezdés első mondata szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata végleges, mindenkire kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról. Ilyen a bűnösséget megállapító és a felmentő ítélet, illetve az eljárást megszüntető végzés, valamint a büntetővégzés [Be. 564-569. §, Be. 739. § (2) bekezdés].

[26] A nem ügydöntő végzések jogerőre nem emelkednek, hanem alaki jogerővel bírva véglegessé válnak, s azt követően – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – nem változtathatóak meg [Be. 460. § (1) bekezdés].

[27] A perújítási indítvány alapján elsőként a bíróság – ha az alapügyben a járásbíróság járt el első fokon, a törvényszék, ha a törvényszék járt el első fokon, az ítéltábla – a perújítás megengedhetőségének kérdésében dönt [Be. 643. § (1) bekezdés]. A Be. 644. § (1) bekezdés a) pontja szerint, ha a bíróság a perújítási indítványt alaposnak találja, a perújítást nem ügydöntő végzésével elrendeli, és az ügyet a megismételt eljárás lefolytatására megküldi az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnak. Az alaptalan, illetve a törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy elkésett perújítási indítványt a bíróság nem ügydöntő végzésével elutasítja [Be. 644. § (6) bekezdés első mondat].

[28] A bíróság véglegessé vált, terhelt által támadott határozata nem a vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozat, nem ügydöntő jellegét a Be. 644. § (6) bekezdés első mondata kifejezetten ki is nyilvánítja, ezáltal felülvizsgálat tárgyát nem képezheti. Mindezek alapján a

perújítási indítványt elutasító végleges végzés felülvizsgálatára a Be. 648. §-ában írt feltétel hiányában nem kerülhetett sor.

[29] 4. Az indítványban ugyancsak támadott, az alapügyben hozott ítélet ugyanakkor már kétségtől jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat. A felülvizsgálati eljárás azonban – azon túl, hogy a törvényben meghatározott határozatok képezhetik a tárgyat – kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[30] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[31] A felülvizsgálati indítvány a felülvizsgálat törvényi okát a joghatóság hiányára és a kizárt bíró eljárására utalással, jogszabályi hivatkozásként a Be. 649. § (2) bekezdés a) és d) pontját – vagyis kizárólag eljárási jogszabálysértést – rögzítve jelölte meg.

[32] 4.1. Felülvizsgálatnak a bíróság ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt kétségtelenül helye van [Be. 648. § b) pont]. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány azonban kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben terjeszthető elő. Ennek megfelelően felülvizsgálat alapjául szolgálhat, ha a bíróság a határozatát joghatóság hiányában hozta meg.

[33] A joghatóság a magyar büntetőjogi kódex alkalmazásának területi és személyi körének meghatározója, amellyel összefüggésben az indítvány, tartalmát tekintve azonosítható sérelmet meg sem jelölt. A joghatóság hiányát maga az indítvány valójában abban látta, hogy ügyében kizárt bírák jártak el, ez azonban nem a joghatóság hiányára vezető felülvizsgálati ok körében, hanem az indítvány által ugyancsak megjelölt, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pont második fordulata keretében vizsgálandó.

[34] 4.2. Felülvizsgálat alapjául szolgálhat eljárási szabálysértésként, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont második fordulat]. A Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja alapján ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

[35] A vonatkozó törvényi szabályozással összefüggésben a Kúria előrebocsátja, hogy a kizárt bíró intézménye, vagyis az adott ügyben bíróként való eljárási akadályok meghatározása, valamint annak szabályozása a bírói függetlenség garanciális követelménye.

[36] Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontja szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. A bíróság függetlenségének alkotmányos garanciáit az Alaptörvény és az annak nyomán létrehozott szervezeti törvények hivatottak biztosítani. A pártatlanság biztosítása azonban az egyes eljárási törvények feladata. A büntető eljárási törvényben a hatóságok tagjaira, így a bírókra vonatkozó kizárási okok szabályozásának a célja az, hogy az eljárás pártatlanságát biztosítsák, garanciát teremtsenek arra, hogy az eljáró hatóságok elfogulatlanul bírálják el az ügyeket.

[37] A büntetőeljárásban a bíró kizárását a Be. 14-17. §-aiban szabályozza. A bíróként való eljárás akadályai – jellegükre tekintettel – két csoportra bonthatóak.

[38] Az első csoportba a tényszerű kizárási okok tartoznak; ezek a Be. 14. § (1) bekezdés a)-d) pontja, illetve a Be. 14. § (3) bekezdésében szabályozott, törvény által taxatív felsorolt

okok. Ezek ún. abszolút vagy másképpen feltétlen kizárási okok, miután fennállásuk esetén minden további vizsgálat nélkül kizárt a bíró az eljárásból. Nyilvánvalóan nem járhat el a bíró az ügyben például akkor, ha saját maga a sértett, avagy, ha a bíró az ügyben korábban védőként járt el, vagy pedig másodfokon járna el, de korábban az ügy elsőfokú elbírálásában részt vett. Ilyen esetekben kizárt a bíró az eljárásból, és ha ennek ellenére mégis részt vesz az ügy elbírálásában, akkor ez az eljárás bármelyik szakaszában, de még rendkívüli jogorvoslati eljárás keretében, felülvizsgálatban is sérelmezhető, igazolódása esetén pedig minden további mérlegelés nélkül az ítélet – felülvizsgálatban a jogerős ítélet – hatályon kívül helyezéséhez vezet [Be. 608. § (1) bekezdés b) pont, Be. 649. § (2) bekezdés d) pont második fordulat].

[39] A kizárási okok másik csoportja tulajdonképpen egyetlen törvényi ok: az elfogultság kérdése [Be. 14. § (1) bekezdés e) pont]. Az elfogultságot – ennek ellenére – nem hibás okcsoportnak nevezni, mivel fogalmilag bármit magában foglalhat, ami annak tényszerű valószínűsítésére alkalmas, hogy a bíró az adott ügyben nem csupán az ügy tényei és az arra vonatkozó jogszabályok alapján jár el, hanem valamilyen külső, oda nem tartozó körülmény is befolyásolhatja, ami a döntésére bármilyen hatással lehet. A törvény ezt akként határozza meg, miszerint bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. Egyéb ok pedig bármi lehet, ami a Be. 14. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban, illetve (3) bekezdésében meghatározottakon kívül esik.

[40] A terhelt indítványában a kizárt bíró eljárására vonatkozó sérelmét a tényszerű kizárási okra alapította.

[41] 4.3. A bíró kizárása körében a terhelt a vele szemben másodfokon eljáró tanács kizártságát állította arra hivatkozással, hogy korábban a letartóztatása tárgyában hozott határozatok felülbírálatát is ugyanazon összetételű tanács végezte el.

[42] Ehhez képest a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja akként rendelkezik, hogy a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki a vádemelés előtt nyomozási bíróként, vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

[43] A törvényi kizáró ok indoka, hogy a vádemelést megelőzően eljáró nyomozási bírónak, illetve a nyomozási bíró által hozott határozat másodfokú felülbírálatában részt vevő bírónak szükségképpen állást kell foglalnia a büntetőügy terheltjével szembeni gyanú megalapozottságát illetően, továbbá – esetlegesen – olyan adatokat is megismerhet, amelyeket a tárgyalás során nem használnak fel bizonyítékként. Ezek alapján pedig a nyomozási bíró jogkörében korábban eljáró ítélkező bíróság tagjainak pártatlanságát kétely övezheti {34/2013. (XI. 22.) AB határozat [53] bekezdés, 21/2016. (XI. 30.) AB határozat [42] bekezdés}.

[44] A nyomozási bíró, illetve a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezést elbíráló másodfokú bíró a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja szerint azért nem járhat el a későbbiekben bíróként, mert a vádemelést megelőző eljárásuk során olyan információk is a tudomására juthatnak, amelyek a későbbiekben nem képezi a vád tárgyát vagy nem használhatók fel a perben bizonyítékként. Így előállhat az a helyzet, hogy ezek az általa megismert tények befolyásolhatják az érdemi elbírálás során is. A nyomozás során sincs még vád, a nyomozás során is lehetnek még olyan cselekmények, olyan adatok, bizonyítékok, amelyek a későbbiekben nem képezik az eljárás tárgyát és ezek is befolyásolhatnák a vádemelést követően eljáró bírót, legalábbis ennek az elvi lehetőségét felvetik; ezért van releváns jelentősége a vádemelés előtt és a vádemelés után eljáró bírák személyi különbözőségének {Kúria Bhar.II.848/2022/59. [122]}.

[45] Jelen esetben az ügy iratai a vádirat elkészítését követően 2021. július 28-án érkeztek meg a Pásztói Járásbíróságra; ez a vádemelés időpontja (Kúria Bfv.III.1020/2014/12.). Miként azt a terhelt által is hivatkozott, 2021. szeptember, december és 2022. márciusában meghozott

másodfokú határozatok tanúsítják, az ügyben másodfokú ügydöntő határozatot hozó bírói tanács tagjai, bíró 1, bíró 2 és bíró 3 nem a vádemelés előtt, hanem azt követően jártak el az ügyben, és – ennek szükségszerű folyamánként – nem a terhelt letartóztatásának meghosszabbításáról [Be. 297. § (2) és (3) bekezdés], hanem annak az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tartó fenntartásáról [Be. 297. § (4) bekezdés, 290. § (1) bekezdés] (Balassagyarmati Törvényszék 2021. szeptember 9-én meghozott 9.Bpkf.261/2021/3.), a letartóztatás megszüntetése iránti indítvány elutasításáról rendelkező határozat (Balassagyarmati Törvényszék 2021. december 8-án meghozott 9.Bpkf.371/2021/3.) és az elsőfokú ügydöntő határozat meghozatalát követően a letartóztatás fenntartásáról (Balassagyarmati Törvényszék 2022. március 28-án meghozott 9.Bpkf.76/2022/3.) szóló végzések felülbírálatában vettek részt.

[46] A vádemelést követően pedig – a jogorvoslatokkal összefüggő kizárási okokat kivéve [Be. 14. § (3) bekezdés b)-e) pont] – nem kizárt az eljárásból az a bíró, aki korábban már eljárta az ügyben; a törvény ilyen rendelkezést nem tartalmaz.

[47] Erre indok sem lenne; a vádemelést követően e bírónak nem kellett állást foglalniuk a terhelttel szemben közölt megalapozott gyanúról, ilyen módon a hivatkozott AB határozatokban írtak folytán pártatlanságukhoz az ügydöntő határozat elleni fellebbezés elbírálása során nem férhet kétség. Ezzel összhangban zárja ki a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja kifejezetten csak a vádemelést megelőzően – akár első-, akár másodfokon – eljárta bíró részvételét a vádemelést követő eljárásból, ellenben a korábban eljárta bíró későbbi eljárását azonos eljárás szakaszon belül már nem.

[48] A teljesség érdekében jegyzi meg a Kúria, hogy a jelen ügyben a bíróságok a vádemelés előtt a terheltet érintően az alábbi elsőfokú nyomozási bírói és azokat felülbíráló másodfokú végzéseket hozták meg:

- a letartóztatás elrendelése tárgyában (Balassagyarmati Járásbíróság 19.Bny.21/2021/3. és Balassagyarmati Törvényszék 14.Bnyf.28/2021/2. számú végzések),
- a letartóztatás meghosszabbítása tárgyában (Salgótarjáni Járásbíróság 1.Bny.32/2021/3. és Balassagyarmati Törvényszék 14.Bnyf.62/2021/2. számú, illetve a Salgótarjáni Járásbíróság 7.Bny.106/2021/3. számú és a Balassagyarmati Törvényszék 14.Bnyf.119/2021/2. számú végzések).

[49] Ezen eljárásokban azonban – a felülvizsgálati indítványban a bírák neve szerinti részletezésből is láthatóan – a másodfokon jogerőre emelkedett ítélet meghozatalában részt vett bíró 1, bíró 2 és bíró 3 egyike sem működött közre nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozatát felülbíráló másodfokú bíróság tagjaként, így az e bírák személyét érintően a terhelt által hivatkozott, a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjában írt kizárási ok nem állt fenn.

[50] A kizárt bíró eljárásának sérelmével összefüggésben a terhelti félreértelmezés alapja, hogy a Balassagyarmati Törvényszék elnökének – az indítvány szerint idézett – 2023.El.VIII.A.47. számú átirata, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Bkk.11.027/2023/5. számú végzésének indokolása nem a rendes (vagyis az első és az azt felülbíráló másodfokú eljárásra), hanem már az azt követő rendkívüli jogorvoslat, a perújítási eljárásban való részvétel kapcsán rögzítette, hogy a törvényszék (egy kivétellel) valamennyi bírása kizárt az eljárásból, ami azt jelenti, hogy a jogerős ügydöntő határozatot követően, az azzal összefüggésben előterjesztett terhelti kifogás – a perújítási indítvány – elbírálását nem végezhetik el, és azt nem is tették. A teljesség kedvéért a Kúria azt is megjegyzi, hogy a szóban forgó ítéltáblai végzés ugyanakkor azt is rögzítette, mely szerint a Be. 14. § (1) bekezdés a) pontja nem az ügyészségre, így az ügyészség vezetőjére, hanem az ügyben eljárta ügyészre vonatkozik, ezáltal pedig nem teremt kizárási okot arra a törvényszéki bíróra, aki korábban, mint vezető ügyész ténylegesen a büntetőügyben eljárta ügyész nem volt.

[51] Az alapeljárás tehát a felülvizsgálati indítványban állított, a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja szerinti eljárási szabálysértéssel nem érintett, az erre felhozott sérelem nem alapos.

[52] 5. A felülvizsgálati indítvánnyal még összefüggésben, a teljesség kedvéért a Kúria azt is megjegyzi, hogy helytállóan idézte a terhelt a Fővárosi Ítéltábla végzéséből, mely szerint a többszörös visszaesői minőség téves megállapítása és ennek alapján törvénysértő büntetés kiszabása felülvizsgálati indítvány alapja lehet [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont].

[53] Jelen ügyben ez azonban a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamára tekintettel nem áll fenn. A terhelt terhére rótt, a Btk. 212/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja szerinti kapcsolati erőszak büntetést a törvény 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, mely büntetési tétel felső határa a többszörös visszaeső esetén – a Btk. 89. § (1) bekezdése alapján – 7 év 6 hónapig terjedő tartamra emelkedik. A terhelttel szemben kiszabott 4 év szabadságvesztés önmagában a büntettre, a törvény Különös Részében előírt, 1 évtől 5 évig terjedő tétele közé esik, és nem a többszörös visszaesés miatti megemelt (vagyis az 5 év és 7 év 6 hónap közötti) tartományba; ekként az, hogy a büntetés törvénysértő lenne fel sem merül, holott a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálatra vezető ok konjunktív felételei közül ez az egyik.

[54] 6. Az ügy érdemét nem érinti, de a Kúria szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az alapügyben eljáró bíróság nem csupán sürgősen, de az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel és belső normatív szabályokkal ellentétesen tüntette fel határozata első oldalán a bíróság megnevezése és ügyszáma között székhelyének pontos címét.

[55] A bírósági határozatokkal és belső iratokkal szembeni formai követelményeket a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás (a továbbiakban: Beisz.) 27/A. §-a szabályozza. Ez szerint a külön íven fogalmazott határozat fejlécében az oldal tetején fel kell tüntetni az oldalszámot arab számmal, középre zárva és az ügyszámot, balra zárva. Az első oldalon nincs fejléc és oldalszám. A 12. § szerinti ügydöntő határozat eredeti példányának és kiadmányainak első oldalán legfelül, a (2) bekezdésben írt 12-es betűmérethez igazodó méretben, középre zártan Magyarország címerét is fel kell tüntetni [Beisz. 27/A. § (3) bekezdés].

[56] A Be. 451. § (2) bekezdés a) és b) pontja a bírósági határozat bevezető részében is a bíróság megnevezésének és ügyszámának feltüntetését írja elő, amelyek közül az elsőnek a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 1. és 2. mellékletében foglalt megnevezésnek kell megfelelnie, a bírósági ügy számának definícióját a Beisz. 3. § 38. pontja határozza meg, míg az ügyek számozási és a sorszámozás szabályait a Beisz. 79-81. §-ai tartalmazzák. Mindezek egyike sem teszi lehetővé a bíróság székhelyének címe feltüntetését, ekként annak a bíróság megnevezése és ügyszáma között helye nincs.

[57] Mindezeket követően a Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát a perújítási indítvány elutasításáról szóló végleges végzés vonatkozásában mint törvényben kizártat, a Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította, míg a jogerős ítéletet érintően – miután olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[58] *A döntés elvi tartalma*

1. A vádemelés után a kényszerintézkedés fenntartásáról rendelkező határozatok felülbírálatában való részvétel azon bírák esetében, akik a másodfokú jogerős ítélet meghozatalában részt vettek, kizárási okot nem teremt.

2. A perújítási indítványt elutasító végleges végzés nem vádról rendelkező ügydöntő határozat, ezért felülvizsgálat tárgya nem lehet.

[59] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[60] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az ugyanazon jogosult által ismételten, illetve azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. május 8.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró